

Kaupunkikehityslautakunnan lausunto kaupunkistrategiasta 2026 – 2029

Kaupunkikehityslautakunta 20.01.2026 § 10
1814/00.01.01.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot:

Kaupunkikehitysjohtaja Dan Mollgren, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Yleisesti strategiatyöstä

Kunta- tai kaupunkistrategia on kaupunginvaltuuston hyväksymä strategia, josta kunnan kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan. Kuntalain 37§ mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Edelleen kuntalain mukaan kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet, omistaja- ja henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Porvoon kaupunkistrategian 2026-2029 valmistelun rungon muodostavat toimintaympäristöanalyysi, tulevaisuustyöpajojen johtopäätökset ja muu valmistelutyön tausta-aineisto.

Kaupunkistrategia on tärkeä yhdistävä asiakirja kaikille porvoolaisille. Yhteisessä asiakirjassa tulee tunnistaa nykyinen toimintaympäristömme, keskeiset ajankohtaiset ilmiöt, suurimmat haasteemme, tärkeimmät tulevaisuushankkeemme ja yhteinen arvopohjamme. Yhteinen strategia on parhaimmillaan sekä yhteinen taustafondi, että ajantasainen navigaattori.

Kaupunkistrategia on nyt edennyt lausuntovaiheeseen.

Kaupunginhallitus pyytää 15.12.2025 § 11

kaupunkikehityslautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginjohtajan ehdotuksesta kaupunkistrategiaksi 30.1.2026 mennessä.

Tiivistelmä Porvoon kaupunkistrategia 2026-2029 ehdotuksesta

Uusi strategia perustuu ajatukseen muutosvoimaisesta ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin tarttuvasta kaupungista, jolle vahva omaleimaisuus on voimavara.

Keskeisiksi painopisteiksi on nostettu:

- Puhdas, kaunis ja kutsuva elinympäristö
- Kaupunki johon kotiudutaan
- Tulevaisuuteen uskovat, vahvojen perustaitojen lapset ja nuoret
- Vaikuttavuutta elinvoiman edistämiseen

Huomisen Porvoon kivijalkana on vakaa talous, uudistuskykyinen henkilöstö ja kyvykäs johtaminen sekä myönteinen ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri. Hyvinvointia ja elinvoimaa kehitetään pitkäjänteisellä perustyöllä ja yhteisesti hyväksytyillä kärkihankkeilla.

Strategiaehdotukseen:https://www.porvoo.fi/app/uploads/2025/12/Porvoo_kaupunkistrategiaehdotus_11-12-2025-1.pdf

Kaupunkikehitysjohtaja

Kaupunkikehityslautakunta on tutustunut Porvoon kaupunkistrategiaehdotukseen ja päättää antaa kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon:

Kaupunkikehityslautakunta pitää myönteisenä strategian painotusta muutosvoimaiseen toimintakulttuuriin, talouden tasapainottamiseen sekä vaikuttavien kärkihankkeiden toteuttamiseen. Muutosvoimainen ja myönteinen Porvoo on strategiana kaikkia osallistava ja sisältää vahvaa uskoa kaupungin menestymiseen. Laadittu asiakirja on sisällöltään paikallinen ja helposti tunnistettava. On hienoa, että kaupungin erottuvat piirteet on tunnistettu ja samalla on selkeästi kuvattu kaupunkimme vahvuuksia.

Kaupunkistrategiassa on tunnistettu kaupunkikehityksen kannalta tärkeimmät taustatekijät, keskeisimmät tavoitteet ja ne kehitystyön kärjet, joilla on myönteisiä vaikutuksia kaupungin menestykseen ja kaupunkilaisten hyvinvointiin. Tunnistetut kärkihankkeet ovat erittäin tärkeitä kaupungin monipuolisen asuntotarjonnan, palvelujen saatavuuden ja liikenteellisen saavutettavuuden kannalta. Asiakirjassa on hyvin kuvattu se, että maaseutumiljööt, eri aikojen kaupunki- ja kyläympäristöt ja keskustaa ympäröivät taajamat ovat tasapainoisen kehityksen kannalta tärkeitä. Strategian kontekstiin kuuluu Porvoonjoki, meri, rannikko ja saaristo, jotka rikastuttavat kaupunkiamme. Kaupungin pitovoiman vahvistaminen on strategian läpileikkaava tavoite, jota kaupunkikehityslautakunta pitää hyvänä asiana.

Strategian keskeisiksi painopisteiksi on nostettu huolenpito elinympäristöstä, kestävä kasvun ja elinvoiman rakentaminen, lasten ja nuorten oppiminen ja tulevaisuususkon vahvistaminen sekä ihmisen mahdollisuus kotiutua, viihtyä ja kytkeytyä yhteisöihin. Näillä painopisteillä myös Porvoon kaupunkikehitys sidotaan koko Suomea koskeviin tulevaisuustavoitteisiin.

Porvoossa on, kuten yleiskaavatyössä on alleviivattu, poikkeuksellisen hienoa luonnon ympäristöä, jota tulee vaalia. Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ovat läsnä myös Porvoossa. Kaupunkikehitystyöllä voimme parantaa sopeutumiskykyä mutta se ei tapahdu nopeasti tai pelkästään yhden valtuustokauden aikana. Siksi on tärkeää, että jatkamme ilmastotyötä ja hyväksymme pitkäjänteisen työn, joka ulottuu tuleville valtuustokausille. Kaupunkistrategiassa on selkeästi kuvattu se, miksi kunnianhimoinen ilmastopolitiikka on tärkeää kaupungin menestymisen kannalta.

Kaupunkikehityslautakunta katsoo myös, että Porvoon erityinen vahvuus on sen omaleimaisuus. Tämä toistuu useissa kaavahankkeissa, joita lautakunta käsittelee. Kaupunkistrategian ilmaisu ”Porvoon näköinen Porvoo” on onnistunut muotoilu, mikä antaa sopivasti vapauksia pohtia esimerkiksi laadukasta

kaupunkikuvaa.

Kaupunkistrategiassa todetaan, että kaupungin toimintatapoja uudistetaan rohkeasti. Porvoo on myönteinen ja mahdollistava kaupunki. Kaikessa kaupunkikehitystyössä osallistaminen ja vuorovaikutustyö on keskeistä tasapainoisen ja laadukkaan lopputuloksen kannalta. Kuten asiakirjassa todetaan, arvostamme asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten ideoita ja aktiivisuutta. Lautakunta katsoo osaltaan, että uusien vuorovaikutus- ja osallistumiskeinojen kokeilu on tärkeää, jotta asukkaat voivat vaikuttaa elinympäristönsä kehittämiseen. Viimeaikaiset kaavahankkeet näyttävät, että laaja aktiivisuus ja palaute tuovat hankkeisiin paljon sellaista sisältöä, mikä lisää sekä rakennetun ja rakentamattoman kaupungin kestävyyttä.

Kaupunkikehityslautakunta toteaa, että kaupungin strategiaehdotus huomioi laajasti kaupunkikehityksen toimialan ja sen palvelut sekä toimialan kärkihankkeet.

Pykälä tarkastetaan heti.

Käsittely

Käsittelyn aikana Mika Varpio teki seuraavan muutosehdotuksen; Muutetaan lause: "Kaupunkistrategian ilmaisu 'Porvoon näköinen Porvoo' on onnistunut muotoilu, mikä antaa sopivasti vapauksia pohtia esimerkiksi laadukasta kaupunkikuvaa" muotoon: "Kaupunkistrategian ilmaisu 'Porvoon näköinen Porvoo' on kyseenalainen ja sisällöllisesti ohut muotoilu, joka ei anna riittäviä välineitä arvioida uuden ja vanhan suhdetta, Porvoon hengen rajoja tai kaupunkikuvan kehittämisen laatua. Strategian otsikon tulisi selkeämmin sanoittaa kaupungin omaleimaisuutta ja ajallista kestävyyttä. Parempi otsikko voisi olla esimerkiksi 'Aikaa kestävä kaupunki' tai 'Omaleimainen Porvoo'." Ehdotusta kannattivat Sanna Andersson, Piritta Simola, Emma Antell-Neem ja Noora Ahonen.

Puheenjohtaja totesi, että tuli äänestää pohjaehdotuksen ja muutosehdotuksen välillä, koska oli annettu pohjaehdotuksesta poikkeava ehdotus. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestetään seuraavasti: pohjaehdotus JAA, Mika Varpion tekemä muutosehdotus EI.

Pohjaesityksen puolesta äänesti neljä (4); Kristel Pynnönen Andersson, Pehr Sveholm, Marko Häyhä ja Patrik Björkman. Mika Varpion muutosehdotuksen puolesta äänesti kuusi (6); Sanna Andersson, Jarkko Ilomäki, Noora Ahonen, Piritta Simola, Emma Antell-Neem ja Mika Varpio.

Puheenjohtaja totesi, että EI äännet voittivat ja Mika Varpion muutosehdotus voitti äänin kuusi (6) – neljä (4). Käsittelyä jatkettiin.

Mika Varpio teki seuraavan muutosehdotuksen; Muutetaan lausunnon ensimmäinen kappale muotoon:

"Kaupunkikehityslautakunta pitää myönteisenä strategialuonnoksen painotusta muutosvoimaiseen toimintakulttuuriin, talouden

tasapainottamiseen sekä vaikuttavien kärkihankkeiden toteuttamiseen. Lautakunta toteaa kuitenkin, että muutosvoimaisuuden käsite voi olla tulkinnallisesti haastava, mikäli se ymmärretään ensisijaisesti jatkuvan muutoksen tavoitteluna itseisarvona. Parempi ilmaisu voisi olla esimerkiksi 'Kestävästi uudistuva'. Kestävä kehitys ja kaupunkien uudistuminen rakentuvat muutoksen ohella myös jatkuvuuden, identiteetin ja arvojen varaan. Näiden näkökulmien näkyvä huomioiminen strategian toimeenpanossa on keskeistä, jotta strategia tukee pitkäjänteistä ja harkittua kaupungin kehittämistä. Muutosvoimainen ja myönteinen Porvoo on strategialuonnoksessa kuvattu kaikkia osallistavaksi ja vahvaa tulevaisuususkoa sisältäväksi kokonaisuudeksi. Laadittu asiakirja on sisällöltään paikallinen ja helposti tunnistettava, ja on myönteistä, että kaupungin erottuvat piirteet ja keskeiset vahvuudet on siinä tunnistettu." Ehdotusta kannattivat Sanna Andersson, Piritta Simola ja Emma Antell-Neem.

Puheenjohtaja totesi, että tuli äänestää pohjaehdotuksen ja muutosehdotuksen välillä, koska oli annettu pohjaehdotuksesta poikkeava ehdotus. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestetään seuraavasti: pohjaehdotus JAA, Mika Varpion tekemä muutosehdotus EI.

Pohjaesityksen puolesta äänesti kuusi (6); Noora Ahonen, Kristel Pynnönen Andersson, Pehr Sveholm, Marko Häyhä, Jarkko Ilomäki ja Patrik Björkman.

Mika Varpion muutosehdotuksen puolesta äänesti neljä (4); Mika Varpio, Emma Antell-Neem, Piritta Simola ja Sanna Andersson. Puheenjohtaja totesi, että JAA äänet voittivat ja pohjaehdotus voitti äänin kuusi (6) – neljä (4). Käsittelyä jatkettiin.

Mika Varpio teki seuraavan lisäysehdotuksen; Lisätään lausuntoon uusi kappale (toiseksi viimeiseksi): "Strategialuonnos huomioi kylien kehittämisen varsin yleisellä tasolla. Kylärakenneohjelman päivittäminen on keskeinen väline kylien pitkäjänteisen kehittämisen kannalta, ja sen roolia olisi perusteltua vahvistaa osana strategiaa, esimerkiksi nostamalla se kärkihankkeiden joukkoon." Ehdotusta kannattivat Marko Häyhä, Sanna Andersson, Emma Antell-Neem, Piritta Simola ja Pehr Sveholm.

Puheenjohtaja totesi, että tuli äänestää pohjaehdotuksen ja lisäysehdotuksen välillä, koska oli annettu pohjaehdotuksesta poikkeava ehdotus. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestetään seuraavasti: pohjaehdotus JAA, Mikan Varpion tekemä lisäysehdotus EI.

Pohjaesityksen puolesta äänesti kaksi (2); Noora Ahonen ja Jarkko Ilomäki.

Mika Varpion lisäysehdotuksen puolesta äänesti kahdeksan (8); Emma Antell-Neem, Pehr Sveholm, Kristel Pynnönen Andersson, Sanna Andersson, Mika Varpio, Marko Häyhä, Piritta Simola ja Patrik Björkman.

Puheenjohtaja totesi, että EI äänet voittivat ja Mika Varpion lisäysehdotus voitti äänin kahdeksan (8) – kaksi (2). Käsittelyä jatkettiin.

Pehr Sveholm teki seuraavan lisäysehdotuksen; Esitän seuraavan lisäyksen: Joukkoliikenteen osalta nykyiset paikallisliikenteen ELY-linjat siirtyvät Porvoon kaupungille, kun nykyiset sopimukset päättyvät. Perustelut: Tämä saattaa Porvoon pohjoisten kylien asukkaat tasavertaiseen asemaan muun väestön kanssa sekä joukkoliikenteen kehittämisen että tariffipolitiikan suhteen. Lisäksi mahdolliset kokeilut palvelevat myös pohjoisten kylien asukkaita. Ehdotusta kannatti Piritta Simola.

Puheenjohtaja totesi, että tuli äänestää pohjaehdotuksen ja lisäysehdotuksen välillä, koska oli annettu pohjaehdotuksesta poikkeava ehdotus. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestetään seuraavasti: pohjaehdotus JAA, Pehr Sveholmin tekemä lisäysehdotus EI.

Pohjaesityksen puolesta äänesti kuusi (6); Marko Häyhä, Emma Antell-Neem, Noora Ahonen, Jarkko Ilomäki, Mika Varpio ja Sanna Andersson.

Pehr Sveholmin lisäysehdotuksen puolesta äänesti neljä (4); Pehr Sveholm, Kristel Pynnönen Andersson, Piritta Simola ja Patrik Björkman.

Puheenjohtaja totesi, että JAA äänet voittivat ja pohjaehdotus voitti äänin kuusi (6) – neljä (4). Käsittelyä jatkettiin.

Noora Ahola teki seuraavan lisäysehdotuksen;

Esitän, että lausuntoluonnoksen kahden viimeisen kappaleen väliin lisätään alla esitetty lisäys ja siinä ehdotetut muutosesitykset kaupunkistrategiaan.

Ensimmäisen kaupunkistrategiaa koskevan muutosesityksen tarkoituksena on tuoda esille myös se "keino", jolla yrityksiä ja uusia työpaikkoja alueelle halutaan houkutella (luomalla mahdollisuudet menestyä).

Toisen strategiatekstiä koskevan muutoksen tarkoituksena olisi selkeyttää ilmaisua "kaupunki on vaikuttava alusta". Alla esitetty lisäys lausuntoluonnokseen:

Lautakunta esittää, että kaupunkistrategian tekstiä täydennetään siten, että strategiassa korostetaan entistä enemmän asukkaiden ja yritysten menestymisen edellytysten vahvistamista.

Kaupunkistrategian kohtaa "Teemme työtä, että saisimme lisää työpaikkoja ja yrityksiä, kasvavia ja kansainvälistyviä yrityksiä sekä osaavia työntekijöitä" esitetään muutettavan seuraavasti: "Teemme työtä, että Porvoo on kaupunki, jossa niin asukkailla kuin yrityksilläkin on hyvät mahdollisuudet menestyä, ja että Porvoo saa lisää työpaikkoja ja yrityksiä, kasvavia ja kansainvälistyviä yrityksiä sekä osaavia työntekijöitä".

Lisäksi lautakunta ehdottaa, että kaupunkistrategiassa käytetty ilmaisu siitä, että "Kaupunki on vaikuttava alusta", korvataan täsmällisemmällä ilmaisulla. Kyseistä virkettä ehdotetaan kokonaisuudessaan täsmennettävän ja muokattavan esimerkiksi seuraavasti: "Kaupunki rakentaa toimivaa ja houkuttelevaa toimintaympäristöä ja toimii aktiivisena kumppanina yrittäjyyden ja työllisyyden edistämisessä".

Ehdotusta kannattivat Jarkko Ilomäki ja Marko Häyhä.

Puheenjohtaja totesi, että tuli äänestää pohjaehdotuksen ja lisäysehdotuksen välillä, koska oli annettu pohjaehdotuksesta poikkeava ehdotus. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestetään seuraavasti: pohjaehdotus JAA, Noora Aholan tekemä lisäysehdotus EI.

Pohjaesityksen puolesta äänesti kolme (3); Sanna Andersson, Pehr Sveholm ja Mika Varpio.

Noora Aholan lisäysehdotuksen puolesta äänesti seitsemän (7); Emma Antell-Neem, Marko Häyhä, Kristel Pynnönen Andersson, Jarkko Ilomäki, Piritta Simola, Noora Ahonen ja Patrik Björkman.

Puheenjohtaja totesi, että EI äänet voittivat ja Noora Aholan tekemä lisäysehdotus voitti äänin seitsemän (7) – kolme (3). Käsittely päättyi.

Päätös

Kaupunkikehityslautakunta on tutustunut Porvoon kaupunkistrategiaehdotukseen ja päätti antaa kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon:

Kaupunkikehityslautakunta pitää myönteisenä strategian painotusta muutosvoimaiseen toimintakulttuuriin, talouden tasapainottamiseen sekä vaikuttavien kärkihankkeiden toteuttamiseen. Muutosvoimainen ja myönteinen Porvoo on strategiana kaikkia osallistava ja sisältää vahvaa uskoa kaupungin menestymiseen. Laadittu asiakirja on sisällöltään paikallinen ja helposti tunnistettava. On hienoa, että kaupungin erottuvat piirteet on tunnistettu ja samalla on selkeästi kuvattu kaupunkimme vahvuuksia.

Kaupunkistrategiassa on tunnistettu kaupunkikehityksen kannalta tärkeimmät taustatekijät, keskeisimmät tavoitteet ja ne kehitystyön kärjet, joilla on myönteisiä vaikutuksia kaupungin menestykseen ja kaupunkilaisten hyvinvointiin. Tunnistetut kärkihankkeet ovat erittäin tärkeitä kaupungin monipuolisen asuntotarjonnan, palvelujen saatavuuden ja liikenteellisen saavutettavuuden kannalta.

Asiakirjassa on hyvin kuvattu se, että maaseutumiljööt, eri aikojen kaupunki- ja kyläympäristöt ja keskustaa ympäröivät taajamat ovat tasapainoisen kehityksen kannalta tärkeitä. Strategian kontekstiin kuuluu Porvoonjoki, meri, rannikko ja saaristo, jotka rikastuttavat kaupunkiamme. Kaupungin pitovoiman vahvistaminen on strategian läpileikkaava tavoite, jota kaupunkikehityslautakunta pitää hyvänä asiana.

Strategian keskeisiksi painopisteiksi on nostettu huolenpito elinympäristöstä, kestävä kasvun ja elinvoiman rakentaminen, lasten ja nuorten oppiminen ja tulevaisuususkon vahvistaminen sekä ihmisen mahdollisuus kotiutua, viihtyä ja kytkeytyä yhteisöihin. Näillä painopisteillä myös Porvoon kaupunkikehitys sidotaan koko Suomea koskeviin tulevaisuustavoitteisiin.

Porvoossa on, kuten yleiskaavatyössä on alleviivattu, poikkeuksellisen hienoa luonnon ympäristöä, jota tulee vaalia. Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ovat

läsnä myös Porvoossa. Kaupunkikehitystyöllä voimme parantaa sopeutumiskykyä mutta se ei tapahdu nopeasti tai pelkästään yhden valtuustokauden aikana. Siksi on tärkeää, että jatkamme ilmastotyötä ja hyväksymme pitkäjänteisen työn, joka ulottuu tuleville valtuustokausille. Kaupunkistrategiassa on selkeästi kuvattu se, miksi kunnianhimoinen ilmastopolitiikka on tärkeää kaupungin menestymisen kannalta.

Kaupunkikehityslautakunta katsoo myös, että Porvoon erityinen vahvuus on sen omaleimaisuus. Tämä toistuu useissa kaavahankkeissa, joita lautakunta käsittelee. Kaupunkistrategian ilmaisu 'Porvoon näköinen Porvoo' on kyseenalainen ja sisällöllisesti ohut muotoilu, joka ei anna riittäviä välineitä arvioida uuden ja vanhan suhdetta, Porvoon hengen rajoja tai kaupunkikuvan kehittämisen laatua. Strategian otsikon tulisi selkeämmin sanoittaa kaupungin omaleimaisuutta ja ajallista kestävyyttä. Parempi otsikko voisi olla esimerkiksi 'Aikaa kestävä kaupunki' tai 'Omaleimainen Porvoo'.

Kaupunkistrategiassa todetaan, että kaupungin toimintatapoja uudistetaan rohkeasti. Porvoo on myönteinen ja mahdollistava kaupunki. Kaikessa kaupunkikehitystyössä osallistaminen ja vuorovaikutustyö on keskeistä tasapainoisen ja laadukkaan lopputuloksen kannalta. Kuten asiakirjassa todetaan, arvostamme asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten ideoita ja aktiivisuutta. Lautakunta katsoo osaltaan, että uusien vuorovaikutus- ja osallistumiskeinojen kokeilu on tärkeää, jotta asukkaat voivat vaikuttaa elinympäristönsä kehittämiseen. Viimeaikaiset kaavahankkeet näyttävät, että laaja aktiivisuus ja palaute tuovat hankkeisiin paljon sellaista sisältöä, mikä lisää sekä rakennetun ja rakentamattoman kaupungin kestävyyttä.

Kaupunkikehityslautakunta toteaa, että kaupungin strategiaehdotus huomioi laajasti kaupunkikehityksen toimialan ja sen palvelut sekä toimialan kärkihankkeet.

Strategialuonnos huomioi kylien kehittämisen varsin yleisellä tasolla. Kylärakenneohjelman päivittäminen on keskeinen väline kylien pitkäjänteisen kehittämisen kannalta, ja sen roolia olisi perusteltua vahvistaa osana strategiaa, esimerkiksi nostamalla se kärkihankkeiden joukkoon.

Lautakunta esittää, että kaupunkistrategian tekstiä täydennetään siten, että strategiassa korostetaan entistä enemmän asukkaiden ja yritysten menestymisen edellytysten vahvistamista.

Kaupunkistrategian kohtaa "Teemme työtä, että saisimme lisää työpaikkoja ja yrityksiä, kasvavia ja kansainvälistyviä yrityksiä sekä osaavia työntekijöitä" esitetään muutettavan seuraavasti: Teemme työtä, että Porvoo on kaupunki, jossa niin asukkailla kuin yrityksilläkin on hyvät mahdollisuudet menestyä, ja että Porvoo saa lisää työpaikkoja ja yrityksiä, kasvavia ja kansainvälistyviä yrityksiä sekä osaavia työntekijöitä.

Lisäksi lautakunta esittää, että kaupunkistrategiassa käytetty ilmaisu "Kaupunki on vaikuttava alusta", korvataan täsmällisemmällä ilmaisulla: Kaupunki rakentaa toimivaa ja houkuttelevaa toimintaympäristöä ja toimii aktiivisena kumppanina yrittäjyyden ja työllisyyden edistämisessä.

Pykälä tarkastettiin heti.

Tonttipäällikkö Pekka Söyriä, kaupunki-infrajohtaja Kari Hällström, kaupunkisuunnittelupäällikkö Jarkko Lyytinen ja kaavoitusarkkitehti Pekka Mikkola poistuivat kokouksesta 10 §:n käsittelyn aikana klo 20.05.

Elinvoimalautakunnan lausunto kaupunkistrategiasta 2026–2029

Elinvoimalautakunta 20.01.2026 § 6
1814/00.01.01.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot

apulaiskaupunginjohtaja Fredrick von Schoultz, elinkeinojohtaja Elina Duréault Suomalainen, vapaa-aikajohtaja Minna Särelä, taideoppilaitoksen rehtori Emmi-Liina Vakkuri-Johansson, KoMbin rehtori Annelie Åkerman-Anttila, matkailun kehittämisspäälikkö Sari Myllynen, hallintopäälikkö Sabrina Broberg

Yleisesti strategiayöstä

Kunta-tai kaupunkistrategia on kunnanvaltuuston hyväksymä strategia, josta kunnan kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan. Kuntalain 37§ mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Edelleen kuntalain mukaan kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet, omistaja- ja henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Porvoon kaupunkistrategian 2026-2029 valmistelun rungon muodostavat toimintaympäristöanalyysi, tulevaisuustyöpajojen johtopäätökset ja muu valmistelutyön tausta-aineisto.

Kaupunkistrategia on nyt edennyt lausuntovaiheeseen. Kaupunginhallitus pyytää 15.12.2025 § 11 elinvoimalautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginjohtajan ehdotuksesta kaupunkistrategiaksi 30.1.2026 mennessä.

Tiivistelmä Porvoon kaupunkistrategia 2026-2029 ehdotuksesta

Uusi strategia perustuu ajatukseen muutosvoimaisesta ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin tarttuvasta kaupungista, jolle vahva omaleimaisuus on voimavara.

Keskeisiksi painopisteiksi on nostettu:

- Puhdas, kaunis ja kutsuva elinympäristö
- Kaupunki johon kotiudutaan
- Tulevaisuuteen uskovat, vahvojen perustaitojen lapset ja nuoret
- Vaikuttavuutta elinvoiman edistämiseen

Huomisen Porvoon kivijalkana on vakaa talous, uudistuskyykyinen henkilöstö ja kyvykäs johtaminen sekä myönteinen ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri. Hyvinvointia ja elinvoimaa kehitetään pitkäjänteisellä perustyöllä ja yhteisesti hyväksytyillä kärkihankkeilla.

Liite:

Porvoon kaupunkistrategiaehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja

Elinvoimalautakunta on tutustunut Porvoon kaupunkistrategiaehdotukseen ja päättää antaa Kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon:

Kaupunkistrategia on tärkeä yhdistävä asiakirja kaikille porvoolaisille. Yhteisessä asiakirjassa tulee tunnistaa nykyinen toimintaympäristömme, keskeiset ajankohtaiset ilmiöt, suurimmat haasteemme, tärkeimmät tulevaisuushankkeemme ja yhteinen arvopohjamme. Kaupunkistrategia on kokonaisuutena hyvin valmisteltu ja linjaa kaupungin kehittämistä pitkäjänteisesti sekä kuvaa kehityssuunnan.

Strategian keskeisiksi painopisteiksi on nostettu huolenpito elinympäristöstä, kestävän kasvun ja vaikuttavuutta elinvoiman edistämiseen, lasten ja nuorten oppiminen ja tulevaisuususkon vahvistaminen sekä ihmisen mahdollisuus kotiutua, viihtyä ja kytkeytyä yhteisöihin. Nämä kokonaisuudet ovat elinvoiman toimialan toiminnan ytimessä.

Elinvoimalautakunta katsoo, että strategiaehdotus luo hyvät edellytykset Porvoon veto- ja pitovoiman vahvistumiselle, edistää asukkaiden kohtaamisia ja osallisuutta, parantaa palveluiden vaikuttavuutta sekä tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja työllisyyttä kaupungin veropohjan vahvistamiseksi. Ihmiset ja kohtaamiset ovat strategian keskiössä, mikä luo perustan yhteisöllisyydelle, kestäväälle kasvulle ja elinvoiman pitkäjänteiselle rakentamiselle.

Elinvoimalautakunta toteaa, että strategiaehdotus huomioi kattavasti elinvoiman toimialan kokonaisuuden, siihen kuuluvat palvelut sekä keskeiset kärkihankkeet. Elinvoiman näkökulman vahva ja johdonmukainen sisällyttäminen strategiaan luo kestävän pohjan vaikuttavalle palvelutuotannolle, vahvistaa luottamusta tulevaisuuteen sekä edistää yhteisöllisyyttä, jossa ratkaisut tukevat konkreettisesti asukkaiden arkea ja hyvinvointia. Esim. vapaa-ajan palvelut, taiteen perusopetus ja nuorten työllistämistoimet vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja tulevaisuudenuskoa sekä tukevat paikallista elinvoimaa. Ne tarjoavat harrastus- ja toimintamahdollisuuksia, jotka kehittävät perustaitoja ja sosiaalisia valmiuksia, lisäävät jaksamista ja ehkäisevät syrjäytymistä. Strategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä koko kaupunkiyhteisön ja sidosryhmien kesken.

Elinvoimalautakunta katsoo, että kaupunkistrategia mahdollistaa kotikaupungin, jossa monimuotoisuus, yhteisöllisyys, kansainvälisyys sekä vahva työpaikka- ja yrittäjyysympäristö muodostavat elinvoimaisen ja kestävän kokonaisuuden elinikäisen oppimisen periaatetta tukien. Elinvoiman toimiala vahvistaa kaupungin vetovoimaa edistämällä kaupunkitilojen monikäyttöä, tapahtumatoimintaa ja elämystaloutta, tukemalla vihreää siirtymää

sekä kehittämällä liikunta- ja ulkoilu ympäristöjä, joista Kokkonniemen liikuntakeskus on keskeinen strateginen kärkihanke. Kaupunkistrategia luo perustan Porvoon pitkäjänteiselle kasvuille ja vahvistaa kaupungin brändiä kestävä kehityksen edelläkävijänä.

Kaupunkistrategia ohjaa ja vahvistaa vaikuttavasti toimenpiteitä, joilla luodaan edellytyksiä Porvoon houkuttelevuudelle asuin-, yritys- ja matkailukaupunkina. Strategia tukee myös onnistunutta kotoutumista, joka edistää väestön monimuotoistumista, väestönkasvua, osallisuutta ja asukkaiden kiinnittymistä kaupunkiin sekä vahvistaa sosiaalista ja taloudellista kestävyttä. Näiden toimenpiteiden kokonaisvaikutuksena turvataan kaupungin veropohjaa ja luodaan edellytyksiä pitkäjänteiselle kehitykselle. Elinvoimalautakunta pitää elinvoiman edistämisen vaikuttavuutta keskeisenä Porvoon pitkän aikavälin elinvoiman ja kestävä kasvun näkökulmasta.

Elinvoimalautakunta katsoo, että kaupungin talouden tulee pysyä tasapainossa ja että luomme kestävä tulevaisuuden vahvistamalla kaupungin veropohjaa sekä edistämällä palveluiden vaikuttavuutta. Strategian onnistunut toimeenpano edellyttää riittävää resursointia, ja sen merkitys tulee konkretisoida niin, että strategia toimii aidosti toimintaa ohjaavana välineenä. Jatkovalmistelussa painopiste on selkeiden ja mitattavien indikaattorien määrittelyssä sekä niiden jalkauttamisessa osaksi arjen toimintaa.

Pykälä tarkistetaan kokouksessa.

Päätös

Elinvoimalautakunta on tutustunut Porvoon kaupunkistrategiaehdotukseen ja päätti antaa Kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon:

Kaupunkistrategia on tärkeä yhdistävä asiakirja kaikille porvooolaisille. Yhteisessä asiakirjassa tulee tunnistaa nykyinen toimintaympäristömme, keskeiset ajankohtaiset ilmiöt, suurimmat haasteemme, tärkeimmät tulevaisuushankkeemme ja yhteinen arvopohjamme. Kaupunkistrategia on kokonaisuutena hyvin valmisteltu ja linjaa kaupungin kehittämistä pitkäjänteisesti sekä kuvaa kehityssuunnan.

Strategian keskeisiksi painopisteiksi on nostettu huolenpito elinympäristöstä, kestävä kasvun ja vaikuttavuutta elinvoiman edistämiseen, lasten ja nuorten oppiminen ja tulevaisuususkon vahvistaminen sekä ihmisen mahdollisuus kotiutua, viihtyä ja kytkeytyä yhteisöihin. Nämä kokonaisuudet ovat elinvoiman toimialan toiminnan ytimessä.

Elinvoimalautakunta katsoo, että strategiaehdotus luo hyvät edellytykset Porvoon veto- ja pitovoiman vahvistumiselle, edistää

asukkaiden kohtaamisia ja osallisuutta, parantaa palveluiden vaikuttavuutta sekä tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja työllisyyttä kaupungin veropohjan vahvistamiseksi. Ihmiset ja kohtaamiset ovat strategian keskiössä, mikä luo perustan yhteisöllisyydelle, kestäväälle kasvulle ja elinvoiman pitkäjänteiselle rakentamiselle.

Elinvoimalautakunta toteaa, että strategiaehdotus huomioi kattavasti elinvoiman toimialan kokonaisuuden, siihen kuuluvat palvelut sekä keskeiset kärkihankkeet. Elinvoiman näkökulman vahva ja johdonmukainen sisällyttäminen strategiaan luo kestävä pohjan vaikuttavalle palvelutuotannolle, vahvistaa luottamusta tulevaisuuteen sekä edistää yhteisöllisyyttä, jossa ratkaisut tukevat konkreettisesti asukkaiden arkea ja hyvinvointia. Esim. vapaa-ajan palvelut, taiteen perusopetus ja nuorten työllistämistoimet vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja tulevaisuudenuskoa sekä tukevat paikallista elinvoimaa. Ne tarjoavat harrastus- ja toimintamahdollisuuksia, jotka kehittävät perustaitoja ja sosiaalisia valmiuksia, lisäävät jaksamista ja ehkäisevät syrjäytymistä. Strategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä koko kaupunkiyhteisön ja sidosryhmien kesken.

Elinvoimalautakunta katsoo, että kaupunkistrategia mahdollistaa kotikaupungin, jossa monimuotoisuus, yhteisöllisyys, kansainvälisyys sekä vahva työpaikka- ja yrittäjyysympäristö muodostavat elinvoimaisen ja kestävä kokonaisuuden elinikäisen oppimisen periaatetta tukien. Elinvoiman toimiala vahvistaa kaupungin vetovoimaa edistämällä kaupunkitilojen monikäyttöä, tapahtumatoimintaa ja elämystaloutta, tukemalla vihreää siirtymää sekä kehittämällä liikunta- ja ulkoilu ympäristöjä, joista Kokkonniemen liikuntakeskus on keskeinen strateginen kärkihanke. Kaupunkistrategia luo perustan Porvoon pitkäjänteiselle kasvulle ja vahvistaa kaupungin brändiä kestävä kehityksen edelläkävijänä.

Kaupunkistrategia ohjaa ja vahvistaa vaikuttavasti toimenpiteitä, joilla luodaan edellytyksiä Porvoon houkuttelevuudelle asuin-, yritys- ja matkailukaupunkina. Strategia tukee myös onnistunutta kotoutumista, joka edistää väestön monimuotoistumista, väestönkasvua, osallisuutta ja asukkaiden kiinnittymistä kaupunkiin sekä vahvistaa sosiaalista ja taloudellista kestävyttä. Näiden toimenpiteiden kokonaisvaikutuksena turvataan kaupungin veropohjaa ja luodaan edellytyksiä pitkäjänteiselle kehitykselle. Elinvoimalautakunta pitää elinvoiman edistämisen vaikuttavuutta keskeisenä Porvoon pitkän aikavälin elinvoiman ja kestävä kasvun näkökulmasta.

Elinvoimalautakunta katsoo, että kaupungin talouden tulee pysyä tasapainossa ja että luomme kestävä tulevaisuuden vahvistamalla kaupungin veropohjaa sekä edistämällä palveluiden vaikuttavuutta. Strategian onnistunut toimeenpano edellyttää riittävää resursointia, ja sen merkitys tulee konkretisoida niin, että strategia toimii aidosti toimintaa ohjaavana välineenä. Jatkovalmistelussa painopiste on selkeiden ja mitattavien indikaattorien määrittelyssä sekä niiden jalkauttamisessa osaksi arjen toimintaa.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto kaupunkistrategiasta 2026-2029

Yleistä

Kaupunkistrategia on tärkeä yhdistävä asiakirja kaikille porvoolaisille. Yhteisessä asiakirjassa tulee tunnistaa nykyinen toimintaympäristömme, keskeiset ajankohtaiset ilmiöt, suurimmat haasteemme, tärkeimmät tulevaisuushankkeemme ja yhteinen arvopohjamme. Yhteinen strategia on parhaimmillaan sekä yhteinen taustafondi, että ajantasainen navigaattori. Se mahdollistaa, suuntaa ja antaa raamit työlle, jota teemme kaupunkilaistemme hyväksi.

Kannustus

Muutosvoimainen ja myönteinen Porvoo on strategiana kaikkia osallistava ja sisältää vahvaa uskoa kaupungin menestymiseen. Laadittu asiakirja on sisällöltään paikallinen ja helposti tunnistettava. On hienoa, että kaupungin erottuvat piirteet on tunnistettu ja samalla on selkeästi kuvattu kaupunkimme vahvuuksia. Kasvun ja oppimisen toimialan vahva näkyvyys strategiassa on merkittävää ja tuo hyvin esille toimialamme työn vaikuttavuuden kaupunkilaisten arjessa tänään ja tulevaisuudessa.

Toimialakohtaiset huomiot

Kaupunkistrategiassa on tunnistettu kasvun ja oppimisen toimialan kannalta tärkeimmät taustatekijät, keskeisimmät tavoitteet ja ne kehitystyön kärjet, joilla on myönteisiä vaikutuksia kaupunkilaisten hyvinvointiin. Usko ja luottamus hyvään tulevaisuuteen, vahvojen perustaitojen merkitykseen sekä ymmärrys väestökehityksen suunnasta mahdollistavat toimintojemme suuntaamiseen oikeanlaisiin, kaupunkilaisille merkityksellisiin asioihin.

Strategian keskeisistä painopisteistä lasten ja nuorten oppiminen ja tulevaisuususkon vahvistaminen sekä ihmisen mahdollisuus kotiutua, viihtyä ja kytkeytyä yhteisöihin ovat toimialamme työn ydintä. Varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelujen tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle perustaidot, joiden varaan on hyvä rakentaa tulevaisuutta. Hyvinvoinnin varmistaminen peruspalvelujen kautta sekä valtaväestölle että jokaiselle muualta tulevalle kuuluvat arkipäiväämme. Kohtaamme työssämme välillisesti lähes puolet kaupunkimme asukkaista; lapset, nuoret ja heidän perheensä. Haluamme kantaa yhteisönä vastuuta jokaisen kaupunkimme asukkaan arjen sujuvuudesta nyt ja tulevaisuudessa. Strategia kuvaa hyvin näiden toimien pitkäjänteisyyttä sekä sisältöjä ja yhteistä vastuuta.

Olemme valmiita kokeilemaan ja muokkaamaan toimintatapojamme saavuttaaksemme tavoitteemme alati muuttuvassa toimintaympäristössä. Talouden vakauttaminen kestäväälle pohjalle mahdollistaa tulevaisuuden suunnittelua kestävästi, mahdollistaen kuitenkin yhä edelleen laadukkaiden palvelujen tarjoamista.

Kaikessa kehitystyössä osallistaminen ja vuorovaikutustyö on keskeistä tasapainoisen ja laadukkaan lopputuloksen kannalta. Kuten asiakirjassakin todetaan, arvostamme asukkaiden ja yhteisöjen ideoita ja aktiivisuutta. Arvostus toisiamme kohtaan on merkityksellä myös toimialojen välisessä yhteistyössä. Vain aidosti yhteistyötä tekemällä ja toistemme työtä ymmärtämällä voimme vaikuttaa laajasti ja monipuolisesti kaupunkimme kehittämiseen.

Kasvun ja oppimisen lautakunta toteaa strategialuonnoksen tuovan riittävästi esille toimialalla tehtävän työn merkityksellisyyttä kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa. Myös yhteisöllisyys, osallisuus ja ihmisenä kasvaminen kulkevat läpileikkaavina elementteinä strategialuonnoksessa näkyvissä olevista toimintaympäristön tai talouden muutoksista huolimatta.

Parannuskohteet

Kasvun ja oppimisen toimialan tuottamat palvelut ovat suurelta osin lakisääteisesti määriteltyjä, valtionosuusrahoituksen alaisia palveluita. Palvelujen lakisääteisyys määrittää, mitä palveluja tulee tarjota, mutta kaupunki itse on vastuussa siitä, miten nämä toteutetaan. Kaupungin tulee siksi myös strategisesti mahdollistaa riittävät resurssit ja mahdollisuudet lakisääteisten palvelujen toteuttamiseen ja ymmärtää niiden vaikuttavuus huomattavasti pidemmällä kuin strategiakauden mittaisella aikajänteellä.

Porvoon kaupunki tuottaa laadukkaita peruspalveluita kuntalaisilleen. Myös tätä olisi syytä vielä laajemmin hyödyntää kuntamarkkinoinnissa uusien kuntalaisten saamiseksi Porvooseen.

Strategiassa tulee tuoda myönteisemmin esille kouluissa tehty laadukas ja pitkäjänteinen perustaitojen kehittämistyö sekä porvoolaisten lasten ja nuorten vahvuudet. Muun muassa viimeisimmän laaturaportin ja sen arviointitulosten perusteella kouluissa on vahva yhteisöllinen perusta sekä pääosin myönteinen ja luottamuksellinen ilmapiiri. Perustaitojen kehittämisessä on edistytty, ja vuosittaisissa tarkasteluissa matematiikan perustaidot ovat vahvistuneet, ja lukutaidon kehitys noudattelee normijakaumaa. Lisäksi voidaan todeta, että pystyvyyskokemukset ovat vahvoja erityisesti alakoulussa, mikä tukee oppimismotivaatiota ja perustaitojen kehittymistä.

Strategiaesityksessä olevat otsikot Rakentavia vaikuttajia vaihdetaan otsikoksi Tulevaisuuden tekijät, ja Yhteisön vastuu -otsikko vaihdetaan otsikoksi Yhteinen vastuu. Strategiassa tulee myös nostaa vanhempien tukeminen kasvatustyössä vahvempaan rooliin. Porvoon vanhempainyhdistykset tekevät tärkeää työtä, ja kodin ja koulun välinen yhteistyö on vahvaa. Koulujen pihat ja useat lähiliikuntapaikat houkuttelevat kaiken ikäisiä kuntalaisia liikkumaan. Lisäksi strategiassa ei ole mainintaa koulujen harrastuskerhoista eikä Porvoon harrastamisen mallista. Lautakunta kokee, että sen lisäksi, että Porvoon strategia on keskeinen päätöksentekoa, suunnittelua ja kehittämistä ohjaava asiakirja, se on samalla

Porvoon markkinointiesite, jolla houkutellaan uusia asukkaita Porvooseen. Tämän vuoksi on tärkeää, että Porvoon laadukas varhaiskasvatus ja laadukkaat koulut sekä niiden eteen tehty työ ja kehittäminen tuodaan esille myös strategiassa.

Yleistä: Muutosvoimainen ja myönteinen kaupunki

Kaupunkistrategiassa kuvattu tavoiteltava kehityssuunta Porvoosta alueellisena kasvu- keskuksena, koti- ja matkailukaupunkina ja kansainvälisenä elinkeinoelämän keskuksena pohjautuu nykyiseen tilanteeseen, jossa painottuvat kaksikielinen kulttuuri ja historia. Koulutuspalveluiden osalta kaksikieliset koulutuspalvelut lisäävät kaupungin vetovoimaa. Lisäksi turvallinen ja sopivan kokoinen kaupunki houkuttelee lapsiperheitä. Merkittävää on, että 95 % asukkaista suosittelisi Porvoota kotikaupunkina, joten kaupungilla on jo nyt vetovoimaa, jota kaupunkistrategialla vahvistetaan. Porvoon kehitykseen vaikuttavat globaalit ja kansalliset kehityssuunnat.

Painopisteiksi nostetut teemat huolenpito elinympäristöstä, kestävän kasvun ja elinvoiman rakentaminen, lasten ja nuorten oppiminen ja tulevaisuususkon vahvistaminen sekä ihmisen mahdollisuus kotiutua, viihtyä ja kytkeytyä yhteisöihin ovat linjassa yleisten kehityssuuntien ja haasteiden kanssa. Näillä painopisteillä on yhteisiä sisältöjä ja tavoitteita opetussuunnitelmien, kansallisen peruskoulun tulevaisuustyön teemojen, suomenkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen visioiden ja perusopetuksen painopisteiden kanssa. Strategian painopiste lasten ja nuorten oppiminen ja tulevaisuususkon vahvistaminen ovat opetuksen keskeisiä tavoitteita. Suomenkielisten koulutuspalveluiden perusopetuksen visiossa 2030 painotetaan neljää osa-aluetta: hyvinvointia, kasvua, tietoja ja taitoja sekä osallisuutta. Lukion toiminta perustuu vision mukaisesti arvostavaan toimintakulttuuriin, taitavaan oppimiseen, elinikäiseen sivistykseen ja oppimaan yhteisönä. Linnankosken lukion luonnontieteiden ja matematiikan LUMA-polun käynnistymisen vahvistaa entisestään lukion vetovoimaa. Lisäksi perusopetuksen painopisteiksi on valittu perustaitojen oppiminen ja yhdessä tekeminen. Kaupunkistrategia ja visiot linkittyvät linjakkaasti.

Ihmisen mahdollisuus kotiutua liittyy läheisesti koulutuspalveluiden rooliin monikulttuuristen ja muiden lasten ja nuorten, osaltaan myös perheiden, kotouttamiseen ja kotiutumiseen. Vakaa talous, uudistuskyykyinen henkilöstö ja kyvykäs johtaminen sekä myönteinen ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri saavutettuina tavoitteina luovat edellytykset suomenkielisten koulutuspalveluiden järjestämiseen ja laadukkaan perusopetuksen ja lukiokoulutuksen ylläpitämiseen.

Koulutuspalveluiden henkilöstöllä on ollut mahdollisuus vaikuttaa kaupunkistrategian laatimiseen. Lasten ja nuorten oppimisen valikoitumisessa painopisteeksi kuuluu henkilöstön ääni.

Tulevaisuuteen uskovat, vahvojen perustaitojen lapset ja nuoret

Kaupunkistrategiassa viitataan oppimistulosten heikentymiseen, oppimisvaikeuksiin ja heikentyneeseen tulevaisuususkoon. Nämä ovat valtakunnallisestikin tiedossa olevia kehityssuuntia, joihin Porvoo pyrkii strategian mukaan vastaamaan rakentamalla luottamusta tulevaisuuteen ja turvaamalla vahvat perustaidot.

Vahvat perustaidot, mm. lukutaito-ohjelman kautta, tavoitteena linkittyä kaupungin lakisääteisten palveluiden tarjoamiseen. Kasvun ja oppimisen toimialan tuottamat palvelut ovat suurelta osin lakisääteisesti määriteltäviä ja valtionosuusrahoituksen alaisia palveluita. Kaupungin tulee strategisesti määrittää riittävät resurssit, opetuksen ja oppimisen sekä siihen liittyvän tuen järjestäminen on kaupungin perustehtävä, jonka laadukas toteuttaminen on tärkeää myös jatkossa. Tarvitaan riittävät resurssit sekä osaava ja koulutettu henkilökunta niistä huolehtimaan. Tulevaisuususkoa rakennetaan kiireettömissä kohtaamisissa sopivan kokoisissa ryhmissä, joissa on riittävästi aikuisia.

Kaupunki, johon kotiudutaan

Strategiassa pitäisi vahvemmin esittää koulutuspalveluiden merkitys Porvoon kehittämisessä monikulttuurisena kaupunkina sekä koulutuspalveluiden roolin lasten ja nuorten sekä perheiden kotiutumisessa ja kotouttamisessa. Arvovalintana koulutuspalvelut järjestävät ei lakisääteisinä palveluina valmistavaa ja oman äidinkielen opetusta monessa kielessä, joilla molemmilla on tärkeä merkitys lasten ja nuorten integroitumisessa ja oppimisessa. Koulujen henkilöstöllä on merkittävä rooli kotouttamisessa, jonka olisi voinut mainita luonnoksessa. Strategiassa on todettu, että kotouttamiseen osallistuu koko kaupunki, mutta olisi voinut painottaa toimialojen yhteistyötä esim. koulutus- nuoriso-, -liikunta- ja kotoutumispalveluiden yhteistyötä.

Porvoo kansainvälistyy erityisesti lapsiperheiden maahanmuuton kautta. Porvoon kouluissa opiskelee lapsia ja nuoria, joiden kotona puhutaan yli 50 kieltä. Tästä syystä osa kouluista on varsin kansainvälisiä. Peipon koulun kaksikielisen opetuksen käynnistyminen vahvistaa koulutuspalvelujen tukea kansainvälistymiselle. Lukiossa järjestettävä aikuisten perusopetus tukee osaltaan kotoutumista, perustaitojen ja tietojen oppimista sekä työelämään siirtymistä. Peruskoulujen ja lukioiden kansainvälinen toiminta on laajaa ja merkittävää opetussuunnitelmien mukaista ja kansainvälistymistä tukevaa toimintaa, joka edellyttää resursseja. Strategiassa tämä jää huomiotta.

Selkokielisyyden ja monikielisen viestinnän sekä kaupungin henkilöstön monikulttuurisen osaamisen ja kielitaidon kehittäminen ovat tärkeitä nostoja koulutuspalveluiden kannalta. Kielitietoisuuden opetuksen kehittäminen on keskeistä monikulttuurisuuden kasvaessa, jonka olisi voinut nostaa esille.

Turvallinen ja esteetön arki

Ei kommentoitavaa tämän osalta. Koulurakennukset suunnitellaan esteettömiksi ja turvallisiksi, joten tämä koskee myös lapsia ja nuoria,

Puhdas, kaunis ja kutsuva elinympäristö

Koulujen pihat ja sisätilat palvelevat kaupunkilaisia laajasti ja liittyvät strategian mainintaan kaupungin eri osissa olevista yhteisöllisistä tiloista, jotka lisäävät ihmisten kohtaamisia mm. sivistyskeskukset toimivat tärkeinä yhteiskäyttöisinä kohtaamispaikkoina. Näistä ympäristöistä on pidettävä huolta, jotta ne toimivat oppimista tukevinä ympäristöinä, lasten ja nuorten vapaa-ajan tiloina ja harrastamisen tiloina. Näistä tiloista ei ole mainintaa strategiassa.

Vaikuttavuutta elinvoiman edistämiseen

Elinvoiman osatekijät tuovat kaupunkiin uusia asukkaita, myös lapsia ja nuoria. Strategian mukaan Porvoon koulutuspalvelut ja opetustarjonta kohtaavat työvoimatarpeet. Erityisen tärkeää tässä on ennakointi, lakisääteisten palveluiden turvaamiselle pitää varata riittävät mutta toisaalta joustavat resurssit.

Muutosvoimainen toimintakulttuuri

Muutosvoimaiseen toimintakulttuuriin liittyvät asiat tukevat koulutuspalveluiden järjestämistä, eivätkä edellytä täydennyksiä.

Vakaa ja kestävä talous

Strategiassa esiin nostettu talouden tasapainottaminen haastaa koulutuspalveluiden laadukkaan järjestämisen siihen liittyvien lakisääteisten tehtävien ja toimialaan liittyvien erityispiirteiden vuoksi.

Henkilöstö on ilmaissut huolensa strategiassa esitetyn talouden tasapainottamisen ja painopisteen, lasten ja nuorten oppimisen, yhteensovittamisesta.

Hyvinvointia ja elinvoimaa lisäävät kärkihankkeet

Kärkihankkeena on nostettu esille Gammelbackan alueen kehittäminen, johon liittyy uuden koulun rakentaminen. Rakennuksesta tulee yhteiskäyttöinen, joka on yksi strategiassa mainittu tiloihin liittyvä lähtökohta. Peipon uuden koulun valmistumisen jälkeen, koulurakennukset ja oppimisympäristöt mahdollistavat opetussuunnitelmien mukaisen opetuksen. Muita selkeästi kärkihankkeita ei koulutuspalveluilla ole, joten tältä osin ei lausuttavaa.

Uudistuskyykyinen henkilöstö ja kyvykäs johtaminen

Esitetyt osa-alueet osaava ja uudistuskyykyinen henkilöstö, vastuullinen työnantaja, yhteinen tilannekuva ja yhteistyön johtaminen, uudistuva johtaminen ja Itäisen Uudenmaan veturi, erityisesti neljä ensimmäistä, soveltuvat hyvin myös koulutuspalveluiden henkilöstöpolitiikan ja johtamisen lähtökohdiksi. Opetushenkilöstön osaamisella on ratkaiseva merkitys lasten ja nuorten oppimisessa. Kaupungin tulee varmistaa työnantajana pätevän henkilöstön kiinnostus työskennellä kaupungissa ja saatavuus. Henkilöstön kehittämisessä huomioidaan toimialakohtaiset tarpeet. Viimeisiä kahta asiaa olisi voinut nostaa esille.

Myönteinen, kuunteleva ja ystävällinen kaupunki

Strategiassa mainitut myönteisyys ja kuunteleva asenne ovat keskeisiä oppilaan turvallisen arjen ja hyvän oppimisen perustekijöitä. Porvoon kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa linjataan toimintakulttuuri, joka vastaa suoraan näihin strategiisiin arvoihin. Siinä korostetaan kouluyhteisön hyvinvointia ja oppilaan kokemusta kuulluksi tulemisesta.

Strategiassa mainittu avoin vuorovaikutus toteutuu opetussuunnitelman mukaisessa yhteistyössä kodin ja koulun, koulun henkilöstön sekä oppilaiden välillä. Joustavuus näkyy erityisesti oppimisen tuen uudistuksen mukaisessa toiminnassa. Yhdenvertaisuus on kaupungin strateginen arvo, ja se toteutuu vahvasti Porvoon opetussuunnitelmassa mm. inklusion, oppimisen tuen ja maksuttoman opetuksen kautta.

Hyvän hallinnon mukaisesti Porvoon perusopetuksen opetussuunnitelma on läpinäkyvä, säädösten mukainen ja tukee yhdenvertaista sekä lainmukaista koulutyötä.

Suomenkielinen koulutusjaosto näkee, että strategiassa tulisi tuoda myönteisemmin esille kouluissa tehty laadukas ja pitkäjänteinen perustaitojen kehittämistyö. Muun muassa viimeisimmän laaturaportin ja sen arviointitulosten perusteella kouluissa on vahva yhteisöllinen perusta sekä pääosin myönteinen ja luottamuksellinen ilmapiiri. Perustaitojen kehittämisessä on edistytty ja vuosittaisissa tarkasteluissa matematiikan perustaidot ovat vahvistuneet ja lukutaidon kehitys noudattelee normijakaumaa. Lisäksi voidaan todeta, että pystyvyyskokemukset ovat vahvoja erityisesti alakoulussa, mikä tukee oppimismotivaatiota ja perustaitojen kehittymistä.

Svenskspråkiga utbildningssektionens utlåtande till stadsstrategin

Allmänt

Borgå stads strategi 2026–2029 har tagits fram genom omvärldsanalys, framtidsverkstäder och övrigt beredningsunderlag. Stadsstyrelsen har fört ärendet till remiss och begärt nämndernas utlåtanden på stadsdirektörens förslag till stadsstrategi.

Strategin är ett viktigt gemensamt dokument för alla borgåbor. Det ska ge riktning, skapa en gemensam värdegrund och fungera som ram för arbetet vi gör för stadens invånare. Strategin betonar en stad med förändringskraft som tar tag i framtidens möjligheter, med fokus på bl.a. barns och ungas starka grundläggande kunskaper och färdigheter samt framtidstro, en ren och inbjudande livsmiljö, livskraft och en positiv, dialoginriktad verksamhetskultur.

Bedömning

Strategiutkastet är tydligt och lokalt förankrat och lyfter väl fram utbildningens betydelse för borgåbornas vardag och stadens framtid. Fokus på barns och ungas lärande och välbefinnande samt invånarnas delaktighet och en möjliggörande verksamhetskultur ligger i linje med svenskspråkiga utbildningens uppdrag.

Sektionen betonar att delaktighet och dialog är avgörande för strategins genomförande. Vi värdesätter invånarnas och personalens idéer och engagemang och ser samarbete mellan olika aktörer som en förutsättning för hållbara lösningar.

Utkastet betonar samtidigt behovet av en stabil och hållbar ekonomi och pekar på att anpassningsåtgärder bör förenas med bibehållen kvalitet och prioritering. Sektionen anser att strategin ger en god ram och riktning, att utbildningsområdet syns starkt och att samverkan och deltagande är centralt för genomförandet.

Sektorspecifika synpunkter

Strategins centrala fokusområden – barns och ungas lärande och stärkandet av framtidstro samt människors möjlighet att känna sig hemma och vara en del av gemenskaper – är kärnan i vårt arbete. Genom småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och gymnasieutbildning skapar vi förutsättningar för varje barn och ung person att utveckla de grundläggande färdigheter som är grunden för framtiden. Vi vet att välmående är en avgörande faktor för lärande, och att framtidstro är en av de viktigaste byggstenarna för välmående unga.

Vårt arbete berör indirekt nästan hälften av stadens invånare – barn, unga och deras familjer – och vi tar som gemenskap ansvar för att vardagen ska fungera nu och i framtiden. Det är viktigt att detta arbete omfattar hela staden, inte bara utbildningen, och strategin beskriver väl den långsiktighet, det innehåll och det gemensamma ansvar som krävs för att nå dessa mål.

Strategin stöder också utvecklingen av moderna och gemensamma lärmiljöer, såsom nya skolbyggnader och mötesplatser, som stärker både undervisning och gemenskap. Dessa miljöer är centrala för att skapa en stad där människor kan mötas, lära och trivas.

Förbättringsområden

Sektionen vill särskilt understryka att:

- lagstadgade utbildningstjänster måste kunna genomföras med tillräckliga resurser
- det långsiktiga värdet av investeringar i grundläggande kunskaper och färdigheter, välmående och likvärdighet sträcker sig bortom en enskild strategiperiod, samt
- stadens kommunikation och marknadsföring med fördel tydligare kan använda utbildningens styrkor för att attrahera nya invånare.

Dessa synpunkter överensstämmer med nämndens utkast till utlåtande.

Lausunto Porvoon kaupunkistrategiasta / varhaiskasvatuspalvelut

Kaupunkistrategiaehdotus on selkeä ja ymmärrettävä ja siinä kuvataan konkreettisia kaupunkitasoisia tavoitteita. Strategiset tavoitteet ohjaavat varhaiskasvatuksen palvelualueen ja kasvatuksen ja opetuksen toimialan keskeisiä painotuksia sekä resurssien kohdentamista.

Tulevaisuuteen uskovat, vahvojen perustaitojen lapset ja nuoret

On hienoa, että lapsiin ja nuoriin kohdistuva toiminta näkyy vahvasti ja että strategiaehdotus osoittaa minkälaisia arvoja ja asenteita, taitoja ja valmiuksia tavoitellaan ja joita ajatellaan tulevaisuudessa tarvittavan. Näiden valmiuksien harjoittelu aloitetaan jo varhaiskasvatuksessa ja oppiminen jatkuu läpi lapsen ja nuoren koulutuksellisen polun.

Kaupunki, johon kotiudutaan

Yhteisölliset matalan kynnyksen tilat, joita voidaan käyttää joustavasti mm. lapsiperheiden, nuorten sekä ikääntyvien porvoolaisten toimintaan, edistävät kotiutumista kaupunkiin ja mahdollisuuksia kaupunkilaisten välisiin kohtaamisiin. Näiden tavoitteiden toteutumisessa varhaiskasvatus osallistuu mm. avoimien varhaiskasvatuspalveluiden palveluilla, kuten perhekahvilatoiminnalla. Näillä on tärkeä rooli kaupunkiin muuttaneiden lapsiperheiden kotiutumisessa ja juurtumisessa Porvooseen.

Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä kotouttaminen alkaa jo varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen näkökulmasta on tärkeää, että voidaan muodostaa mahdollisimman pedagogisia toimintaympäristöjä ja lapsiryhmiä, joissa lapsella on mahdollisuus kehittyä, kasvaa, oppia kieltä sekä muita valmiuksia. Strategiaehdotuksessa voisi olla maininta siitä, miten esim. kaavoituksella ja asuntotuotannolla ehkäistään segregatiokehitystä.

Puhdas, kaunis ja kutsuva elinympäristö

Porvoon varhaiskasvatuksen laatutekijänä pidetään kaikkien lähellä olevaa luontoa ja puistoja, joita käytetään aktiivisesti. Elinympäristöistä huolehtiminen on tärkeä tavoite monipuolisten oppimisympäristöjen säilyttämiseksi myös keskustan ulkopuolella.

Strategiaehdotuksessa todetaan, että työ ilmaston ja luonnon hyväksi vaatii pitkäjänteistä jatkoa. Olisi tärkeää korostaa, että tähän työhön osallistuminen ja sitoutuminen edellyttää myös kasvatuksellista ja opetuksellista panostusta lasten ja nuorten parissa.

Vaikuttavuutta elinvoiman edistämiseen

Hyvin saavutettavat palvelut ja tapahtumat tukevat varhaiskasvatuksen toimintaa. Liikenteellinen saavutettavuus ja toimiva joukkoliikenne antaa joustoa kaupunkilaisten varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä ja tukee varhaiskasvatuksen lapsiryhmien erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä eri puolilla kaupunkia.

Ennakoiva työvoimapalvelu ja yhteistyö oppilaitosten ja yritysten kanssa nähdään tärkeänä. Tässä kohdassa on hyvä huomioida yhteistyö myös kasvun ja oppimisen toimialan kanssa,

jotta toimialalla pystytään varautumaan opiskelijoiden perheiden tarvittavien palvelujen järjestämiseen.

Muutosvoimainen toimintakulttuuri

Osaava ja uudistuskyyinen henkilöstö on varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämisen keskeisin ja merkittävin resurssi. Kasvatamme ja opetamme tulevaisuuden tekijöitä.

Varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstön saatavuudessa on sekä valtakunnallisesti että paikallisesti suuria haasteita, johon kaupunki työnantajana edelleen tulee kiinnittää huomioita. Vastuullisena työnantajana kaupunki voi edistää henkilöstön saatavuutta ja pitovoimaa. Henkilöstön pitovoimaan vaikuttaa mm. toimivat työyhteisöt, kyvykäs ja vaikuttava johtaminen sekä oikeudenmukainen ja kilpailukykyinen palkkaus.

Kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttaminen

Varhaiskasvatuspalveluissa nähdään tärkeänä, että kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi luotaisiin palvelualue/toimialatasoinen kaupunkistrategian toteuttamisohjelma, jota arvioidaan ja tarkastellaan vuosittain. Ohjelman tavoitteet luovat myös pohjan strategiseen osaamisen kehittämisen suunnitteluun ja ohjaa taloudellisia painotuksia. Konkretisoitu toteuttamisohjelma sitouttaisi toimijat organisaation eri tasoilla kaupungin yhteiseen suuntaan.